

Sens dosłowny i sens duchowy

Na podstawie:

- Papieska Komisja Biblijna: *Interpretacja Pisma Świętego w Kościele*
- Benedykt XVI: *Verbum Domini*

Pełna egzegeza

– egzegeza historyczno-krytyczna

- rozróżnienie źródeł,
- określenie form,
- wyjaśnienie zabiegów literackich
- **sens dosłowny – ludzki wymiar**

– egzegeza teologiczna

- sensu tekstu biblijnego jako aktualnego słowa Bożego
- **sens duchowy – Boski wymiar tekstu**

Obie formy są ważne i nieprzeciwstawne

Autentyczna hermeneutyka możliwa tylko w wierze Kościoła

Egzegeza historyczno-krytyczna - sens dosłowny

Konieczna:

- badamy prawdziwą historię (nie mitologię)

Niebezpieczeństwa:

- Biblia jako tekst z przeszłości
- hermeneutyka pozytywistyczna (filozoficzna) – eliminuje Boga
- opiera się na konkretnej filozofii

Egzegeza teologiczna - sens duchowy

Kryteria:

- Pismo stanowi jedną całość
- uwzględnia żywą Tradycję Kościoła
- uwzględnia analogię wiary

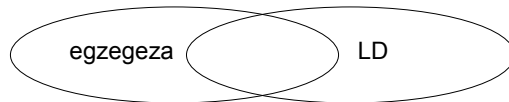
Niebezpieczeństwo

- hermeneutyka mistyczna (odrzuca badania)

Egzegeza patrystyczna i średniowieczna – wzór

- w centrum ma całościowe studium Pisma
- naprawdę religijne podejście do Pisma
- jedność z doświadczeniem Kościoła
- umieli rozpoznać różne sensy pisma
- świadectwo życia

Sens dosłowny i sens duchowy

- znaczenie prawdy objawionej
- sposób wprowadzenia w życie
- sposób ostatecznego dopełnienia

*Littera gesta docet, quid credas allegoria,
Moralis guid agas, quo tendas anagogia.*

Augustyn z Danii (XIIIw.)

<i>Littera gesta docet,</i> Sens dosłowny przekazuje wydarzenia	<i>Przykład: Pieśń nad pieśniami</i> <i>-miłość dwojga ludzi</i>
<i>quid credas allegoria,</i> alegoria ¹ prowadzi do wiary	<i>-- Pasterz-Bóg, Oblubienica-Naród</i> <i>- Pasterz-Chrystus, Oblubienica-Kościół</i> <i>- typologia</i>
<i>Moralis guid agas,</i> Sens moralny mówi, co należy czynić	<i>- wnioski moralne</i>
<i>quo tendas anagogia</i> dokąd dążyć – anagogia ²	<i>- sens mistyczny (ukryty)</i> <i>- Pasterz Bóg, Oblubienica-dusza</i>
<p>¹) Alegoria (gr. allēgoría) - obraz mający poza znaczeniem dosłownym określony sens przenośny ²) Anagogiczny (łac. <i>anagoge</i>) - wzniosły, podnoszący na duchu; ujawnienie sensu ukrytego W alegorii jeden widzialna rzeczywistość oznacza inną widzialną rzeczywistość. W anagogii na podstawie widzialnego wnoskujemy o niewidzialnym.</p>	

Wnioski

- Różnorodne czytanie jest pożyteczne
- „Wszystkie rodzaje sensu Pisma Świętego powinny się opierać na sensie dosłownym” (św. Tomasz z Akwinu)
- „Pismo Święte powinno być odczytywane i objaśniane w tym samym duchu, w którym zostało spisane” (VatII)
- Trzymać się tekstu
- Kierownictwo Ducha Świętego
- Pytać - czy jest to sens, który Bóg zamierzył